

„Soča“ izhaja vsak petek in velja za pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četrt leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „pošlanicah“ se plačuje za navadno tristoletno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldiv v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via del Municipio Kalistrovi hiši III. nadstr. naročnina pa opravništvu „Soče“ v Gorici „Via scuole“ h. št. 429, II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Grof Coronini

je sklical dne 6. t. m. svoje volilce v dvorano mestne hiše v Gorici, kder jim je poročal o glavnih točkah svojega poslanskega delovanja ter jim razložil svoje misli o najvažnejših vprašanjih, koja se zdaj v državnem zboru in v delegaciji razpravljajo. Grof Coronini je v tem oziru zares izgleden poslanec, pravi uzor vsakega ljudskega zastopnika — in če se morda ne zlagamo prav v vseh stvareh ž njegovimi nazori, smo vendar ponosni na poslanca, katerega so zraven laških volilcev tudi vsi volilci naših slovenskih trgov in obrtnijskih krajev seglasno volili in koji povrača od vseh strani izkazano mu zaupanje z neumornim delovanjem v prosep vsestranskih interesov naše lepe dežele. S čemer se je najbolje prikupil vsem svojim volilcem in vsem deželanom sploh brez razločka narodnosti ali političnega mišljenja, je to, da hodi vedno ravna pota, ter se ne daje premotiti ni na desno ni na levo, da odkritosrčno in neustrašljivo zagovarja prave ljudske interese in da se ne ozira nikdar na ministersko klop, kedar treba ustati ali obsedeti, ampak da glasuje vedno po svoji vesti in po svojem popolnem prepričanju; pri tem je vsak čas pripravljen odstopiti, ako bi se težnje njegovih volilcev ne vjemale z njegovimi nazori. Vsi poslanci niso taki, pa tudi mnogo jih ni, ki bi le približno tako ravnali, kakor grof Coronini; mariveč moramo obžalovaje petočiti, da so se gorisko-slovenski poslanci v najvažnejših političnih vprašanjih do zdaj še kaj malo brigali za mnenje in želje svojih volilcev, menda za to, ker je veliko teže vstrezati jim, kakor na ramenah ljudskega zaupanja uživati sladka jabelka, s kojimi se navadno obdarujejo pohlevno-vdani vladni glasovalci.

Toda pustimo to neučesno razpravo za ugodnejšo priliko in čujmo, kaj poslanec grof Coronini razlaga svojim volilcem:

„Častiti gospodje!

Preteklo je nekoliko let, od kar sem imel čast, razlagati Vam na tem mestu svoje misli o važni zadevi, o kateri je imel takrat sklepati državni zbor. Po tem so bile nove volitve in novo izvoljeni parlament se ni pečal v prvih letih svojega obstoja s predmeti zadevajočimi splošne interese; kolikorkrat pa sem zagovarjal posebne interese naše dežele, bili so moji govori tudi tu tako sprejeti, da sem smel misliti, da sem zadosta dobro tolmačil čute in želje večine tukajšnjega prebivalstva.

Zdaj pa bo imel naš parlament v kratkem rešiti razna jako važna vprašanja; zraven tega je tudi zvanajji položaji zelo reseni; za to čutim potrebo, željo in dolžnost, da v shodu poročam svojim čast. volilcem o svojem dosedanjem delovanju v državnem zboru, da razložim svoje misli o poprej omenjenih predmetih in da slednjič odgovorim na vprašanja ali interpelacije, — katere bi se mi utegnile staviti.

V ta namen sem povabil gosp. volilce k današnjemu shodu in pred vsem se jim prav toplo zahvaljujem, da so se tako uljudno potrudili, vstreti mojemu vabilu.

Naravno je, da sem jih prosil, naj se zbero v tem mestu kot središči in glavnem kraju naše dežele; a kakor nisem nikdar zabil, da so me volila tudi druga mesta in trгови te dežele, mej temi tudi oni sé slovenskim prebivalstvom, za to se jih tudi pri tej priliki spominjam in skrbeti hočem, da to, kar želim brez razločka vsem svojim volilcem povedati, tudi oni pozvedó v svojem jeziku, bodi da se v ta namen obrnem do uljudnosti naših domačih listov, ali po drugem načinu.

Kot uvod naj smem še nekoliko besedi spregovoriti o svoji osebi.

Spominjam se, da sem v tej dvorani že enkrat rekel, kar zdaj ponavljam, da bi menil sramotiti svoje volilce in samega sebe, ako bi svoj glas prodal. Menim, da s tem nisem škodoval interesom, koji so mi izročeni, in če bi me nekateri ne hoteli imenovati političnega moža, izrekam, da se prav rad odpovem temu naslovu; ker bi se mi zdelo, da je predrago plačen sé zatajevanjem maksime, koje sem

vedno gojil: da načela, po katerih se imajo ravnati dejanja vsakega poštenjaka v javnem življenju, se čisto nič ne razločujejo od onih, koja so v privatnem življenju splošno priznana.

Zato ne oddajam posebno v vseh važnejših vprašanjih nikdar svojega glasu, predno stvari resno ne pretresem, glasujem pa vedno le po svojem prepričanju; za to tudi, kakor nisem nikdar slepo hodil po sledu sedanjega ministerstva, mu tudi danes, karkoli ste vtegnili o tem slišati, ne delam povsod in po vsakem načinu opozicije, akopram moram priznavati, da vtegne biti tudi taka opozicija ugodna in opravičena, kedar gre za to, da se izpodrine ministerstvo, kojega delovanje se spoznava za absolutno pogubno.

Za to ne morem kaj, da sem večkrat primoran, ne reči na to, kar nam ministri predlagajo in odkritosrčno Vam povem, da mi ni to morda v posebno zadoščenje, ker spoznavam, da je onemu, ki vlada, potrebna veljavnost uže zelo zmajena.

Prehajaje k posameznim predmetom, s katerimi se bavimo v državnem zboru in v njegovih delegacijah, mislim, da se moram najprej ustaviti pri zvananjem vprašanji, katero nas sem ter tija, skoro bi rekel, straši.

Pri tej priliki me žene spregovoriti nekoliko v obrambo našega ministra zvananjih zadev, kateri zares ne zasluži, da ga od mnogih strani tako hudo napadajo.

Mnogi se nad tem spodtikajo, da je Oger, kakor bi ne bila enakopravnost vseh državljanov in narodnosti zagotovljena po naših državnih osnovnih postavah. To pač ne more škodovati, da imamo en dejanski dokaz, kako vsakdo lahko doseže najviša in najupljičnejša mesta in da ni to prihranjeno enemu samemu privilegiranemu narodu.

Kdor je imel priliko, zasledovati in od bliže opazovati vedenje in postopanje grofa Andrassy-ja, mora, če hoče pravično soditi, priznati, da ni nikdar pozabil, da je minister celega cesarstva, ker ni nikoli prednosti dajal ogerskim posebnim interesom pred občno državnimi: Vsled tega pa ni zatajeval ljubezni in dolžnosti do svoje rojstne dežele, saj je bil prepričan, da ji ne more bolje vstrezati, nego pospeševaje splošne državne koristi.

Uže ko je nastopil svojo službo, vtemeljal je svojo politiko s tem, da se je odpovedal vsem pridobitvam, mariveč je začel ustanovljati in gojiti prijateljske razmere z vsemi sosednimi državami in je ta svoj namen tudi dosegel, kakor nam jasno dokazujejo večkratni shodi dotičnih vladarjev.

Toda v tem je moral prestati trdo skušnjo, ko je dozorelo orientalno vprašanje, katero uže nad pol stoletja straši evropsko diplomacijo — in ko se je vnela vojna med Rusijo in Turčijo.

Znano je, kako različne čute so vneli in vzgojili ti dogodki med raznimi avstrijskimi narodi. Ene vzbujajo krvesna sorodnost in omečujejo usmiljenje do kristjanskih rodov, kojih osoda pod turško vlado gotovo ni zavida vredna (ne verjamem, da jih vnema sočutje do Rusije in nje uprave); ti se zanimajo za napredovanje ruskega orožja, ker se nadejajo, da se zboljšajo razmere omenjenim, v turškem carstvu bivajočim ljudstvom; ti bi tudi kaj radi videli, da bi Avstrija z Rusijo potegnila.

Drugi so vtegnili železi, da bi bila Avstrija zadržala ruskemu orožju prehod čez reko Prut postavi se sama na krmilo na grško-slovanskem poluotoku, da bi bilo potem tamkajšnje ljudstvo iz avstrijskih rok prejeló one dobrote, koje mu je Rusija obljubila.

Ta politika bi bila morda naj dostojnejša, raj primernejša starim avstrijskim tradicijam iz slavljah časov princa Evgenija Savojskega. Toda Avstrije bi bila morala biti pripravljena, potegniti meč in se postaviti ne samo zoper Rusijo, ampak najbrže tudi zoper zavezničke leta 1866; in da bi bila mogla Avstrija morda tudi računati na pomoč Francoske in Angleške, bila bi vendar kolikor čudna toliko predrzna določba, zagnati se v velikanski boj ter vzbuditi vojno, tako strašno in splošno, kakoršne ni videla Evropa od po-

četka sedanjega stoletja, in to v namen, da bi se bilo zabranilo bojevanje med Rusijo in Turčijo.

Toda preziraje to, vemo, da obstoje močne stranke (in minister se more do neke meje na vse ozirati), katere z glasnimi demonstracijami zahtevajo, naj se Avstrija z oboroženo roko na stran postavi Turčiji ter njeno neodvisnost in celokupnost brani; kolikor nam je občudovati vstrajno junaštvo, s kojim so se vojaki polumeseca v bran postavili sovražnim napadom, ne bomo, če stvar treznim duhom premislimo, vendar za ta namen žrtvovali ni enega solda, ni ene kaplje krvi.

Pri tako različnih nazorih, koji izključujejo skoro vsako poravnavo, ne morejo se razcepljena mnenja v nobeni drugi točki striniti, nego da se z modro neutralnostjo po mogočnosti ohranijo dragocene dobrote miru.

Ta politika je najnaravnejša, morda tudi najlažja in najpriprostejša. Toda ker smo uže večkrat videli, da se državniki niso držali naravne in priproste politike, in ker je bil grof Andrassy gotovo tudi v velikih skušnjavah, da bi jo bil popustil ter se lotil aktivnejše politike, menim, da je postal s tem vrlo zaslužen, ker se ni vdal. Znano nam je iz časnikov, da je nekaj rekel: „Začnite vojno, če hočete, a jaz ne morem prevzeti nobene odgovornosti. Jaz vam nisem pokvaril položaja, da se danes lahko v boj spustite proti Rusiji v veliko ugodnejših razmerah, nego v začetku rusko-turške zapletke.“ In v tem ima popolnoma prav. Rusijo lahko imenujemo nezmagljivo, dokler so nje armade v lastnih mejah ter imajo zr seboj brezkončne štepe: to nam je dokazal Napoleon I. sé svojo veliko armado; ako bi se pa hoteli vzdigniti zoper vojske, katere je neprestano krvavo bojevanje na številu zelo oslabeledo in koje so vtesnjene med Dunavom in Balkanskimi soteskami, mogli bi se najbrže nadejati srečnega uspeha.

Razun malo primerljejev, je v naravi parlamenta, da se naklanja na mirovno politiko in za to menim, da ne grešim podpiraje sedanje zvananje politiko in če za ono marvico odgovornosti, katere zadeva vsacega posameznega poslanca, rečem še danes z grofom Andrassy-jem: „Naj se loti vojne, kdor hoče, jaz ne morem prevzeti nobene odgovornosti!“

Če bi se pa kodaj minister oglasil, ter bi od nas zahteval neizogibljivih žrtev, tolažila bi nas zavest, da smo vse poskusili, ker se strinja z našo dostojnostjo, da se odvrne nevarna eventualnost — in dovolili bi z mirnejšim duhom, česar bi v takem slučaju ne mogli odreči. Dalje prih.

Vojna poročila.

Najvažnejša novica z bojišča je, da so Rusi dne 3. t. m. po neznatnem boji poleg vasi Vrač Devna vzeli mesto Sofijo; ta jako pomenljiv uspeh jih je stal samo 24 mrtvih.

Sofija (po bulgarski Sredca, Sredica) je v stratežnem in kupčijskem oziru za Carigradom najvažnejše mesto v evropski Turčiji. V tem mestu se stekajo ceste iz Stare Srbije, Bulgarije, Rumelije, Tracije in Macedonije. Zdaj šteje mesto okoli 24000 prebivalcev. Leta 1737 so bili Sofijo vzeli Avstrijci, a pozneje so imeli Bulgari vedno turške oblastnike. — Turkoljubna „N. fr. Pr.“ pravi, da je zasedanje Sofije po vzetji Plevne največji uspeh, katerega so do zdaj Rusi v Evropi dosegli. Posestvo tega velicega in obilnega kraja odpira ruski vojski obširno in bogato polje za dobivanje živeža, zatorej ne bode več ruski armadi pomanjkavalo hrane. Razun tega se bode osvojena Sofija pod rokami spretnih ruskih inženirjev kmalo spremenila v orožjarnico prve vrste; opiraje se na njo bodo mogli Rusi operirati proti Filipopolju in Adrianopolju.

Sploh pišejo zdaj turkoljubni časopisi vse drugače, kakor v preteklem poletju pogum jim je vpadel, ker ni vse njih napeto hujskanje zoper močno Rusijo nič pomagalo.

ri očanci v škrlatastih oprsnikih, katerim se je šola zdela rogata pošest ali vsaj otročja igrača. Veselo znamenje je, da naše slovensko ljudstvo samo hrepeni po šolskem poduku, ni ga mu treba s palico vtepati. Mnogo se je pri nas na Goriškem v zadnjih letih za šole storilo, duhovščina in svetni učitelji v živo orjejo šolsko polje. Če je pa šolski poduk povsod potreben, je pa še najbolj ob mejah, kjer se mora dušna trdnjava postaviti proti navadnemu tujim elementom.

Taka mejna pokrajina so naša Brda, v ktera se laški kremplji vedno globlje in globlje zasajajo. Za Brda ima biti geslo slovenskih rodoljubov: Hitro rešiti, kar je še mogoče; vsako zakasnenje prouzroči nepopravljiva izgube! Stori se je sicer za Brda že nekaj, pa ne še dovolj. Še sedaj nemajo vse občine šol, med temi celo Kozana ne, ki šteje okoli 900 duš z 180^m za šolo sposobnimi otroci.

Kdor razmere kozanske le površno pozna, semora res čuditi, da se dotične oblasti tako velike občine do sedaj še neso spomnile. Znano je splošno, da imajo Kozanji, kakor Slovani vsi, poseben talent za drobno kupčijo; zato pa prebrodijo celi svet; srečaš jih po zagrebških ulicah, vdobiš jih po ljubljanskih, graških in dunajskih trgih, poznajo jih malo da ne vse avstrijske pokrajine, kjer svojo kupčijo z južnim sadjem opravljajo. Kako potreben je šolski poduk kupcu, posebno pa takemu, ki na potjem svoj posej opravlja, ni treba razkladati; in vendar naš briški London do sedaj še ni te sreče dosegel in, kakor se kaže, bo moral še dolgo nanjo čakati. Raznaša se namreč dva, da je višja šolska oblast Kozano razdelila pod dva šolska okrajja, polovico pod Smartno, polovico pod Vipolže. Če se ta čudni „divide et impera“ vresniči, Kozana ne bode žela sadov šolske omike; bojim se pa, da postane tabor, po katerem bode hrudel prepir, razdor, če ne še kaj hujšega. Najbolj pametno in pravično bi tedaj bilo, da se tudi v Kozani ustanovi redna šola, saj menda kozanjski bankovci, ki so v okrajno šolsko denarnico zromali, tudi imajo cesarskega orla vtisnjene, in toliko plačajo, ko drugi. Jdnake pravice za vse! Živo priporočamo tedaj, da slavne šolske oblasti to zadevo v resen pretres vzamejo in ubogemu, zapuščenemu ljudstvu, pred ko pred zaželjeni šolski poduk oskrbijo.

Iz za Svete gore. 5. januarja 1878. (Izv. dop.)

Sami smo krivi, da se nam uraduje v tujščini. Ponosen je hraber vojak na rane, prejete v častnem boju; skeleča pa je rana, zadana od hinavskega nasprotnika, ki se mi roga, tajé udarec. Celó nedolžnemu otroku zavre mlada kri, ako ga motiš, dražiš, potem pa se posmehuješ pravičnej nevolji. Sramota nad take hinavce!

Veležobraženi možje so v preteklih delegacijah izraževali tesnoprčen strah, da bi severni Rus ne delal krivice narodnosti v sedanjej vojski pridobljenih deželah, ter Avstrijo klicali na oprezo zoper Ruso. Dalmatinski delegat je te vestne možake tolažil rekoč, da naj ne skrbé preveč za one Slovane, za katerih svobodo in blagor je zastavil Rus kri i blago, marveč skrbeti jim je, da se ne bodo godile krivice domačim Slovanom v Avstriji. No! kaj se mu je odgovorilo? „Ne godi se jim nobena krivica, ne ureduje se jim v tujem jeziku“ Na tak posmeh je težko dati miren odgovor.

Toda nikomur krivice! Možaki tresočí se pred krivico, katero bi utegnil Rus delati Bulgarom, ne morejo biti vedé krivični nam! Gotovo ne! Mi sami smo krivi, ako uradnije na Slovenskem in Slovencem pišejo italijanska in nemška pisma. Omenjeni prizor v vis. delegacijah je temu porok. Anti bi možje ne govorili kakor so, ko bi vedeli, kako se nam Slovencem uraduje.

Slovenski možje! samega sebe spoznavati je človeku težko. Dajmo tedaj zahvalo možem, ki nam pomagajo izpraševati narodno vest. Drugič le spoznajmo lastno krivico in napako, ter storjen bo korak naprej. Tretjič prevdarimo, kaj nam je storiti na dalje, da se zacelijo rane narodnosti.

Poslance smo odposlali, da bi naše potrebe razjasnovali, krivice odkrivali, ter tirjali pravico. Potožijo se, pa kedo jim veruje?

Slovenski narod, ne pusti na cedilu svojih poslancev; podpiraj jih, da ne omagajo, da ne boš sam kriv krivic, ki se ti gode.

Imamo politično društvo za brambo narodnih pravic. To društvo ni mrtvo, ni samo na papirju; je čilo društvo, ki hoče braniti narodne pravice v meri, v kakoršnej ga podpira slovensko občinstvo.

Tedaj slovenski župani in vsi slovenski pošteni, ki imate opravke z različnimi uradnjami, na noge! Anti vendar ne bomo molče priznavali, da se nam ne uraduje v tujščini. Možje! komur bodo še dohajala italijanska ali nemška pisma, naznanjajte to političnemu društvu za brambo narodnih pravic. Ono bo rado nabiralo vse dotične pozvedbe, je pri priložnosti porabilo, po okoliščinah oddalo kakemu slovenskemu poslancu, da državnemu zboru ali delegacijam pokaže, da se ne pritožujemo brez uzoška, da nismo hudobni fanatiki; ampak skromni ponižni ljudje, ki

tirjamo samo to, kar nam je obljubljeno in zagotovljeno in zapriseženo v državnih postavah.

Pomagajmo si, in pomagaj nam bo Bog.

Iz Trsta, 4. januarja 1878.* (Izv. dop.) (Za novo leto. — Priznanje cesarjevo društvu „Edinosti“. — Tržaška in rojanska čitalnica. — Faliment. — Tatvina.) Srečno novo leto voščim tudi jaz vsem vrlim rodoljubom in sploh Slovencem; Bog daj da bi se v novem letu marsikaj pri nas slabega zasukalo na boljše, ter da bi naše gibanje zopet postalo tako krepko, v letu 1878, kakor je bilo pred 10. leti. Leta 1868, se je ves slovenski narod oglaševal po taborih, rodoljubna iskra vplametalila je, ves narod je navdušeno tirjal zedinjeno Slovenijo. A potem je zopet nastala mlačnost, katere smo deloma krivi sami, deloma pa pritisek od vladne strani. Vendar pa nas navdaja zdaj po 10. letih zopet neka navdušenost, kajti previdnost božja skrbela je za to, da je narodna ideja zadobila novega življa: začel je uže leta 1876 boj za osvobojenje naših bratov na jugu, južni in severni Slovani podajajo si roke na Balkanu in srca vseh pravih Slovanov bi jejo bolj urno, kajti vsak pravi Slovan postal je ponosen na to, da Slovan povsod brate ima. Kar se je le v pesnih prepevalo, postalo je nakrat istina; solidarnost slovenska nij več sanjarija; uže brat za brate kri preliva in še borni kmetič na Slovenskem kresove vžiga na slavo zmagovitemu slovenskemu orožju in zraven vsklikuje: „Živi naš neizmerni dom!“ To je torej, kar tolaži tudi nas Slovence, kakor skrajne stražnike slovanstva in kar nas sposobuje za nadaljni teški boj! Pri takem stanju pa je naravno in najlepše voščilo za novo leto: „Bog daj, da v tem letu popolnoma zmaga slovensko orožje čez ljutega Turčina in da se zopet zasveti na sv. Sofiji v Carigradu sv. križ! Vse drugo pride po tem samo po sebi.

Posebno važno vest imam poročati goriškim Slovencem. Naše politično društvo „Edinost“ je, kakor sem vam o svojem času naznanil, slovesno protestiralo proti izjavam italijanissimov tržaških v Rimu; ta čin je cesar sam pohvalil s posebnim reskriptom ter društvu „Edinost“ ukazal naznaniti svojo posebno zadovoljnost zaradi te patrijotične izjave. Kaj tacega se še dozdej nij pripetilo nobenemu slovenskemu društvu in ker je društvo „Edinost“ gledé programa in vedenja popolnoma solidarno z občnim slovenskim gibanjem, je to znamenje, da naš vladar vendar pripoznava zvestobo Slovencev in da se v visokih krogih malo veruje ovađunom nemškutarjem in drugim, ki Slovana vedno črne kot nezvestega. Še več pa je ta izjava znamenje, da naši visoki krogi malo verujejo v prijateljstvo italijansko. Tam doli se nekaj kuha, in naši državniki so prišli, kakor se sliši, na sled nekemu posebnemu rovanju od strani Italijanske. No, dostikrat sem izrazil željo, da bi visoki krogi vendar enkrat spoznali, da ima Avstrija na Slovencih živo trdnjavo proti širečemu se Italijanstvu. Keže se, da si to mnenje počasi tudi navzgor dela pot. Prav tako. Le še več eneržije in jenjalo bode s časoma zdihovanje po Italiji tukaj na naši zemlji.

Tržaška čitalnica imela je 30. t. m. občni zbor, kateri je volil novi odbor. Bog daj, da bi vendar enkrat naša slovenska čitalnica to postala, kar bi imela biti: prvo shodišče Slovanov na slovenski zemlji. Vse drugače se zdaj giblje rojanska čitalnica, zadnji dan leta napravila je tako zabavo, da uže dolgo nij bilo tako lepe in močno obiskane v Trstu. Nada je sploh, da postane v naši okolici zopet prav živahno, bodisi v politični bodisi v socijalni zadevi.

Trst je prav nesrečno sklenil staro leto, nič manj nego 5 velikih in kakih 8 malih falimentov imeli so zaznamovati naši trgovci, vsled česar bodo letne bilance še žalostnejše, nego se je mislilo. Falirala je tudi čez 50 let stara trg. hiša A. Seiler & Comp., katera je v Gorici dobro znana, imajoča tam tovarno mžila in sveč.

Ce se kmalo reči ne zboljšajo, čule se bodo še druge katastrofe, mej tem pa se širi tatvina na tak način, da nji blago na vozi niti po dnevu sigurno. — Nij čuda, da trgovec želi, da bi se uže kmalo rešilo orientalnó pitanje.

Politični pregled.

Državni zbor je imel včeraj po božičnih počitnicah prvo sejo. Nagodbene postavbe pridejo na vrsto; dotični odsek je nekda vže vse podloge rešil izvzemši one o dolgu 80 milijonov in o kvoti.

Dunajski ministri so imeli 8. t. m. posvetovanje, kojega glavni predmet je bilo odprtje državnega zbora; razpravljali so pa tudi nekatere osebne stvari, posebno o imenovanji novega banknega guvernerja in o premeščenji namestnikov, grofa Taaffe-ja in Weber-ja.

Glavno dnevno vprašanje, katero najbolj glave beli vsem evropskim diplomatom in največ prostora zalega v vseh evropskih polit. listih, je ono o sklepanji miru med Rusijo in Turčijo. Obravnave zaradi premirja so nekda vže v toku in sicer neposredno med glavnimi poveljniki ruskimi in turškimi. Iz vseh zadevnih poročil sijajne vspehe svojega orožja, koji so jo stali toliko junaške krvi, toliko truda in neizmernega trpljenja, pa zraven tega ogromne svote denarja. — Angleški lev je dolgo tulil in dražil, slednjič je vendar umaknil poželjivo taceo ter svojega turškega varovanca na cedilo pustil. Vse kaže, da bo mogel mogočni car ruski, kedar pride do tega, skleniti po vsem dostojno mirovno pogodbo — sebi in svojim narodom v slavo, osvobojeni raji v srečo in vsem Slovanom v popolno zadoščenje.

Italija je zgubila zadnje dni dva velika moža. 5. t. m. je umrl v Florenci slavni general in državnik Lamarmora. Rojen je bil leta 1804, ko je dorastel, stopil je v sardinsko vojsko, pozneje je bil vojni minister, poveljnik kora, ki se je vdeležil krimske vojske. Zveza Italije in Prusije leta 1866 je njegovo delo. Poleg grofa Cavourja je on morda najbolj zaslužen za zedinjeno Italijo. — 9. t. m. je umrl v Rimu kralj italijanski Viktor Emanuel. Po njegovi smrti je bil za kralja proglašen njegov sin Humbert. Ta je potrdil vse dosedanje ministre.

Na Francoskem so občinske volitve v občé ugodne republikanski stranki.

Amerikanskih zjedinenih držav kongres se danes snide in začne svoje letošnje delo.

Najnovejše vesti.

PETERBURG 10. jan. Iz Lovče se 9. januarja telegrafira oficijalno: Danes je ruski general Radecki ujel po trdovratnem boju vso turško vojsko pri Šibki soteski, t. j. 41 turških bataljonov, 10 baterij in en kavalerijsk polk. General Mirski je zasel Kazanlik. Skobelev vas Šibko.

Razne vesti.

Goriška čitalnica — napravi v letošnjem prapustnem času štiri plesne veselice in sicer: 1. V soboto 12. jan. plesna veselica. 2. v soboto 26. jan. plesna veselica. 3. v soboto 16. feb. velik. ples. 4. v soboto 2. marca pesna veselica. V nedeljo 6. jan. in pozneje vsako prsto soboto bodo plesne vaje s glasovirom. Vsi udeležniki teh vaj se prosijo, da k njim zahajajo v domačej obleki. Neudje se smejo udeležiti plesnih veselice le z vstopnim listom. Vstopnice se bodo oddajale v omejenem številu pri odboru. Z vstopnimi listki vpeljani gostje se morajo pred začetkom plesa ravnateljju veselice predstaviti. Začetek je vselej ob 8. uri zvečer.

Novoletna veselica. Na ruskega novega leta dan, to je v nedeljo 13. januarja t. l. bode v češarske čitalnici veselica z deklamacijo: Romanje na sv. Goro, petjem, glasbo, igro: „Županova Micka“ i plesom. Začetek ob 7 1/2 uri zvečer. H tej veselici vabi uljudno p. n. občinstvo Odbor.

Vabilo k besedi, katero napravi narodna čitalnica v Solkanu v proslavljenju svojega 10 letnega obstoja v nedeljo 13. januarja 1878 v Rupnikovi palači „pri Studencu“. Začetek točno ob 5 1/2 uri zvečer. Vstopnina k besedi za neude 20 kr. — k plesu za ude in neude 1 gl.

Program I. „Petje“. II. Slavnostni govor. III. „Petje“. IV. Deklamacija. V. „Petje“. VI. „Ravni pot najboljši pot“ šaloigra v 1 djanji. VII. „Petje“. VIII. „Petje“. Po besedi plesna zabava.

Notarska mesta. Pod tem naslovom se bere med domačimi stvarmi v 6. števil. „Slov. Naroda“, da so sledeči sodnijski okrajji na Kranjskem brez notarja: Idrija, Vipava, Bistrica, Lož, Senožeče, Tržič, Kranjska Gora, Krško, Velike Lašče, Radeče, Metlika in Trbnje. Tega je krivo pomanjkanje slovenskih juristov po eni strani, po drugi pa, ker vse v državno službo sili, svoje svobodi na škodo! Znano je, da je na

Kranjsko, katero šteje okoli 463.000 prebivalcev, 11 glavarstev in 30 sodnijskih okrajev. To je zares žalostno, če je 12 notarskih služb izmed 30 praznih. Pri nas so te razmere primeroma še bolj neugodne. V naši majhni grofiji so tri slovenski sodnijski okraji brez notarja, to je Bovec, Cerklje in Kanal, da ne govorimo o Furlaniji, ktere se v tem obziru ne godi bolje kot nam. Svetovali bi naši mladini, naj se v obilnem številu posveti notarjatu, ker smo tega prepričani, da hode naše ljudstvo vedno bolj čislalo notarski stan v svojo korist. Čem več se bode izvedenih in pravičnih notarjev posluževalo, tem manj opravila bodo imeli advokati in sodnije. Vse to razložimo v prihodnje. Pri tej priliki izrečemo tudi svojo misel, kakšen bi moral biti notar, in kakšen delokrog in poklic da ima. Ob enem dokažemo, da so zaradi pomanjkanja notarjev naše pravne razmere zmedene, da se razširja zakotna pisarija na škodo našega ljudstva, in da se tožbe pomnožujejo, kar polni žepe advokatov, katerih je tukaj v Gorici nič manj kot 15.

"Pučke novine", časopis za gospodarstvo, obrt in narod izhaja v Zagrebu vsako saboto na celi polter se odlikuje po mnogovrstnem, prav dobro uredjenem gradivu gospodarskega, podučnega in političnega zadržaja. Zlasti priporočamo P. N. onim Slovincem, kateri se želé seznaniti z hrvaškim jezikom in sploh z hrvaškimi razmerami, katere ta list verno, resnično in redoma objavlja. Celoletna naročnina znaša 4 gold. 60 kr.

"Bode uže boljše!" Ta izrek dobro pojasnjuje "Omnitzer Zeitung", ki navaja žalostno resnico, da so v Lisnici pri Kromovi hiši, ki jo je cenila sodnija na 1000 gold. vredno, prodali na dražbi za 1 (reci en) gold., a posestvo, cenjeno 8000 gold., prodalo se je za celih 20 gold. Taki slučaji žalobog v naših časih niso posebno redki.

Družba sv. Mohora. — Po odborovem sklepu so udom družbe sv. Mohora prihodnje leto namenjene sledeče knjige: 1. "Slovenski Goffine" — t. j. raalagarje beril in evangelij ob nedeljah. 2. "Potovanja v Rim", spisal Jakob Gomilšak. 3. "Občna zgodovina". Spisuje g. profesor. Josip Staré. Peti snopič, v obsegu 10 tiskanih pol, pripoveduje dogodbe srednjega veka do konca kržarskih vojsk. 4. "Umni nadjerejec." Poduk, kako sadje pridelovati in ohranjati, sadna drevesa in sadje spoznavljati in razločevati; spisal g. Franc Kuralt, profesor na slov. kmetijski šoli v Gorici. V poduk bode uvrstenih 52 podob. 5. "Slovenske večernice," XXXIV. zvezek v obsegu 8 tiskanih pol, bode donasal obdarovane povesti, životopise, pesmi in druge kratkočasne spise. 6. "Koledar za leto 1879" z imenikom vseh udov in raznovrstnim podučnim berilom v obsegu 13 tiskanih pol. 7. Poverjenikom, ki naberó v svoji fari 50 ali več udov, se bode razun naročnih knjig poslalo po vrhu primerno število družbinih bukev iz prejšnjih let, da jih po svoji razsodbi razdelé, ali šolam, ali fanim bukvarnicam, kacemu društvu ali drugim podobnim zavodom. Po tem načrtu si bode odbor prizadeval, da bode družba sv. Mohora tudi prihodnje leto rešila prevažno svojo nalogo v blagor in čast mile slov. domovine. Pri toliko neugodnih razmerah, ki dandenes stiskajo naš narod, bodi lepo cveteča družba sv. Mohora naša dika, naš ponos, naša toložba! Nabira družnikov naj se sklene z zadnjim dnevom meseca febr. 1878. Letnina za vsako posamezno osebo ali ustanovo iznaša 1., gold. dosmrtnina za posamezne osebe, za farne in šolske bukvarnice in društva 15 gl. na enkrat, ali 8 gl. dvakrat v teku enega leta. Kdor prvokrat v družbo stopi, naj pove, da je nov ud. Imena družnikov naj se pošiljajo z denarjem vred pod naslovom: "Družba sv. Mohora" franko v Celovec do 5. marca 1877.

Narodne pesmi. Znano je vsem, da je g. J. Kocjančič izdal že dva snopiča narodnih pesmi. Te narodne pesmi je nabiral g. K. z velikim trudom in jih potem upravitel za možki zbor. Izmed vseh umetnosti ima petje naj večji upliv na človeško serce. Kdo ni tega še skušil? Veselilo bi nas, če bi se eden naših muzikov oglašil, kateri bi nam vrednost teh narodnih pesmi objavil, kritika bi ne mogla biti neugodna. Z žalostnim srcem moramo omeniti, da ni imela do zdaj razprodaja teh snopičev, posebno pa slednjega, zaželjenega uspeha kaj pomenja to? Kdo se bo za nas trudil, če ima imeti poleg duševnega truda še materialno zgubo? Učitelji in sploh prijatelji muzike naročite se na te pesmi, katerim je cena prav nizka. Kdor jih želi imeti, naj se oglasi pri g. J. Kocjančiču v Kanalu.

Viktor Emanuel, 9. t. m. v Rimu umerli kralj italijanski, je bil sin kralja Karola Alberta in nadvojvodinje Marije Terezije, hčere Ferdinanda III. vel. vojvode toskanskega. Rodil se je 14. marcija 1820; poročil se je 12. aprila 1842. z nadvojvodinjo Marijo Adelajdo, hčerjo ranjcega nadvojvode Rajnerja, katera je umerla 20. januarja 1855. Prestol sardinskega kraljestva je zasedel 23. marcija 1849., ko je bil oče po nesrečni bitki pri Novari krono prostovoljno odlo-

žil. Vsled postave od 17. marcija 1861 j: Viktor Emanuel prevzel naslov "italijanski kralj", kar je pa dejansko še le tedaj postal, ko je bila leta 1866 vsa Italija "unita". Njegova zadnja bolezen je bila kratka pa huda. Pred smrtjo, ko je bil uže previden se sv. sakramenti, poslovil se je nekda prav guljivo od svoje družine in je kmalo po tem svojo dušo zdihnil. To je bilo preteklo sredo ob 2 1/2 uri popoldne. Slovesen pogreb bode prihodnji pondeljek 14. t. m. v Rimu.

Spomladanska znamenja. V Krojni blizo Gorice, pa tudi drugod v goriški okolici, smo videli te dni posamezne cvetoče trobentice (primula veris) in zvončike. Nekdo nam je pravil, da je našel pod St. Florjanom nad Gorico rudeče jagode. — Letošnja zima je zares lepa in poljedelcem jako ugodna, posebno za obrezovanje trt.

Demonstracijo so napravili tržaški Italijansimi na večer smrti kralja Viktorja Emanuela s tem, da so primorali podvzetnike raznih gledišč, da so isti večer vse predstave odpovedali. Tudi mestni zbor je prenehal svoje zborovanje, ko je na galeriji nastal ne navaden hrup zaradi istega dogodka. O tem kaj več prihodnjič.

Tržno sporočilo firme Jos. Pipan et Comp. v Trstu dné 10. jan. 1878.

Ker noben človek ne vé koliko časa bo še trajala vojska in kake dimenzije bode zavzela, trgovina od dneva do dneva bolj propada, vsled česar smo imeli v mesecu decembru prav mnogo falimentov, mej katerimi nekatere prav velike, in še nekoliko jih bode sledilo v tem letu, kajti v takem položaju popolnega nezaupanja mora pasti vse, kar je količkaj gnjilega in še celo dobre hiše bodo potegnjene v vrtnec tega poloma. Malih trgovcev falira pa vsak dan kakšen, tako da skoro velja rek: "nulla dies sine falimento." Nezaupanje je tako veliko, da se noče noben dober in varčen trgovec spuščati v večje poslove in da je sploh nastala velika tišina. S tako lepo perspektivo začelo je leto 1878.

Mesec december je bil še nekaj; a prava kupčija se to še zmerom ne more imenovati. Kedaj bo boljše, tega bi nam ne mogel niti finančni minister povedati; a če bo še dolgo reč tako naprej šla, nastati morajo še prav slabi časi.

Kava—fine baže blago pada v ceni, mej tem ko se nizke sorte, posebno nova Rio pri dobrih, rastečih cenah vzdržujejo. Kako se bodo cene premikale, nij lahko vganiti; a skoro gotovo ne bomo imeli dolgo časa nobenih znatnih sprememb. Kava Rio velja od gl. 98—105, prav fina gl. 107—110, zbrana gl. 116—117. Malabar nat. od gl. 112—122, Malabar plant gl. 130—145, Ceylon nat. gl. 100—120, Ceylon plant gl. 136—148.

Olje je sopet močno porastlo in nobeden ne veruje, da bi sopet kaj padlo. Novega blaga ne dohaja skoro čisto nič, Dalmacija ga nij še niti enega sodo poslala na naš trg. Olja primanjkuje povsod, zatorej bomo imeli zmerom više cene. Finega namiznega olja se je plačala ena partija na ladiji po gl. 82 brez odbitka. Navadno jedilno olje velja gl. 58.50—59, fino gl. 60—61, namizno navadno gl. 70—71, fino gl. 74—75, najfinejše (Aix) gl. 78—85, pavolnato (Koton) gl. 54, laneno gl. 45.

Sadje—pada močno, ker primanjkuje inostranske narobe vsled slabe kakovosti. Rožiči I veljajo gl. 10, fige v venci gl. 19.50—20, dalmatinske v sodih gl. 14, pulješke gl. 16.50, Smirna Sultan I gl. 43, mandlji gl. 110—120, opaša gl. 11—23, rozine I gl. 34—40, II gl. 26—30.

Riž—italijanski je sopet nekoliko ceneji postal, tendenca pa je dobra, ker so indijske sorte nekoliko porastle in se sluti, da mora tudi ital. blago porasti.— Italijanski velja od gl. 20 3/4—25, Rangoon od gl. 17.50—18 3/4.

Mast—brez posla, cene so ostale skoro nespremenjene, če bo kaj več prašanja po tem blagu, mu bodo cene gotovo hitro poskočile.

Špeh amer. v zabojih velja gl. 53.50—55.50, mast amer. v sodih od gl. 61—63.50.

Petrolej. — V tem blagu ima naš trg največ poslovanja; cene se jako hitro spreminjajo, zjutraj se plača po eni, popoldne po drugi ceni, zato ni čuda, če se vidijo v enem dnevu različne ponudbe. Denes velja petrolej gl. 16.50 brez odbitka, in nij mogoče vganiti, če ne bo jutre uže druga cena. Vendar pa so okolnosti take, da nij misliti na kako zdatno porastanje cen.

Domači pridelki. Fežol gre dobro izpod rok, maslo pa je popolnoma zanemarjeno fežol cukrenec (cocks) gl. 13.50, bel gl. 13, bohinec gl. 12.50, mandolon gl. 13, svitlorudeč gl. 11.85—12, temnorudeč gl. 11, rujav gl. 11, kanarček gl. 13.50, zelen dolg gl. 11.50—12, kratek gl. 11.25—11.50, mešan gl. 9.50.

Maslo prav lepo gl. 92—93.
Koruza gl. 6—gl. 6 1/4 funtov 116.

Koristno naznanilo

prečast. duhovščini.

Tovarna za izdelovanje voščenih sveč, lastnina Alojzija Bader-ja v Gorici, ki je bila odkovana se sreberno svetinjo in častnim diplomom pri svetovni razstavi v Parizu leta 1855, na Dunaji leta 1873, ravno tako pri razstavah v Gorici, Monakovem in Trstu leta 1871, priporoča svoje sveče iz čistega voska od čebel, ki se ne kidajo in ne onesnažijo altarja. Gorijo, mirno, se ne kidajo in se počasi povžijejo. Priporočujem toraj prečastiti duhovščini, naj se ne daja motiti po drugih prodajalcih, ki prodajajo sveče, namešane z drugimi tvarinami, kakoršne sveče so po cerkvenih postavah prepovedane.

Cena jim je 2 gl. 68 kr. kilo najboljše prve vrste, 2 " 33 " " druge vrste.

Plačuje se ob koncu leta, ali pa s 5 kr. odbitka pri kilo, ako se precej plača.

Alozij Bader,
lastnik.

Andrej Perko

c. kr. okrajni živinozdravnik za politiške okraje Goriški, Tolminski in Gradiški stanuje v Gorici, v šolskih ulicah nasproti cerkve Sv. Ignacija v Penaučičevi hiši.

Oznanilo.

Podpisana imasta zalogo voščenih sveč iz tovarne za sveče g. Alojzija Bader-ja v Gorici. Sveče iz te tovarne so bile odlikovane se sreberno svetinjo in častnim diplomom na svetovni razstavi v Parizu leta 1855 in na Dunaji leta 1873, ravno tako pri razstavah v Gorici, Monakovem in v Trstu leta 1871.

Te sveče imajo prednost, da so iz čistega voska od čebel, pa proste vsake druge tvarine, so zboljšane, da se več ne kidajo in ne onesnažijo altarja, kakor poprej.

Cena tem svečam je 2 gl. 68 sld. kilo najboljše prve vrste, 2 " 33 " " druge vrste.

Plačuje se ob koncu leta.

Prečastita duhovščina se opozoruje, naj se ne daja premotiti od drugih prodajalcev, ki prodajajo sveče, namešane z drugimi, po cerkvenih postavah prepovedanimi tvarinami.

V Kanali ima zalogo
STEFAN KRALJ, bandar.
V Bovecu pa **JANEZ SORTSCH**.